

Työnantajien historia yksiin kansiin

Markku Mansner: Suurlakosta Euroopan unioniin. Vuosisata työnantajatoimintaa. Elinkeinoelämän Keskusliitto, Helsinki 2007. 317 s.

■ Markku Mansnerin kirjoittaman Suomen Työnantajain Keskusliiton historian ensimmäinen, vuoteen 1940 ulottuva osa ilmestyi vuonna 1981 ja neljäs ja viimeinen osa vuonna 2005. Elinkeinoelämän Keskusliitto antoi Mansnerille tehtäväksi sijoittaa työnantajien toiminnan vaiheet yksiin kansiin kirjaksi, joka ilmestyi STK:n perustamisen satavuotisjuhlan aikaan keväällä 2007. Kysymyksessä ei ole pelkkä yhteenveto STK:n vaiheista 1907–92, vaan esitys kattaa myös keskusjärjestön seuraajan Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton toiminnan 1993–2004 ja entistä laajemman keskusjärjestön Elinkeinoelämän Keskusliiton alkutaipaleen vuonna 2005.

300-sivuinen satavuotishistoria ei luonnollisestikaan voi olla kovin yksityiskohtainen, mutta kirja tavoittaa kuitenkin talous- ja yhteiskuntakehityksen ja työmarkkinasuhteiden pääpiirteet varsin oivallisella tavalla. Jokaisessa tutkimuksessa on näkökulma. Tässä kirjassa se on työnantajien näkökulma, mutta asiat ja kehityspiirteet on hahmotettu niin laaja-alaisesti ja yleispätevästi, että kirja käy paitsi työmarkkinakuvauksesta myös Suomen

historian (teollisuus- ja talouskeskeisestä) yleisesityksestä. Joitain asioita olisin painottanut hiukan eri tavoin, mutta kokonaiskuva on mielestäni asianmukainen ja paikkansapitävä.

Mansner tarkoitti neliosaisen historiategoksensa myös hakuteokseksi ja sama ominaisuus leimaa myös käsillä olevaa yhteenvetoa. Osakokonaisuuksien ja aikakausien hahmottaminen ehkä hiukan kärsii tästä. Toisaalta on kuitenkin muistettava, ettei mitään kaikenkattavaa työmarkkinahistoriaa ollut Suomessa kirjoitettu ennen STK:n neliosaista historiaa. Mansnerin kirjat ovat asettaneet työmarkkinasuhteiden historian peruskoordinaatit, joista jokainen toinen saman aihepiirin käsittelijä lähtee liikkeelle, silloinkin kun kysymys on työntekijäpuolen järjestöjen historiasta. On suureksi avuksi, että työmarkkinaratkaisujen keskeiset tiedot on valmiiksi koottu jonnekin.

Mittava ja vuosikymmeniä kestänyt tutkimusprojekti (joka oli välillä vuosikymmenen ajan pysähdyksissä) on saanut arvoisensa päätöksen. Mansner on itse kertonut, kuinka STK:n edesmennyt toimitusjohtaja Pentti Somerto värväsi aikanaan hänet todella pikavauhtia järjestön historiankirjoittajaksi. Nopea päätöksentekijä oivalsi, keneltä työ sujuisi.

Antti Kujala